

МУҒАЛЛИМ ҲАМ ЎЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ

илимий-методикалык журнал № 5

Нөкис - 2021

**2021-жыл ушын
«Муғаллим ҳәм ўзликсиз билимлендириў»
журналына жазылыў баҳасы төмендегише:**

Индекс: 2092

**Жеке пухара ушын бир жылға 90 000 сум,
алты айға - 45000 сўм**

Индекс: 2093

**Керханалар ушын бир жылға 100 000 сум,
алты айға - 50 000 сўм**

КК филиал УзНИИПН

р/с 20210000800538464001

КК.Отд. «ИПОТЕКА БАНК» г. Нукус

МФО 00621

ИНН: 200362233

МУГАЛЛИМ ҲАМ ЎЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИҶ

ISSN 2181-7138

№ 5 2021 жыл

Илимий-методикалық журнал

Редактор:

А. Тилегенов

Редколлегия аъзалары:

Мақсет АЙЫМБЕТОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ
Кеңесбай АЛЛАМБЕРГЕНОВ
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ
Гулбахар АБЫЛОВА
Өсербай ӘЛЕЎОВ
Асқар ДЖУМАШЕВ
Гулнара ЖУМАШЕВА
Батырбек КАИПБЕРГЕНОВ
Амангелди КАМАЛОВ
Сарсен КАЗАХБАЕВ
Гулмира КАРЛЫБАЕВА
Сабит НУРЖАНОВ
Уролбой МИРСАНОВ
Арзы ПАЗЫЛОВ
Зухра СЕИТОВА
Айдын СУЛТАНОВА
Тажибай УТЕБАЕВ
Ризамат ШОДИЕВ
Ойбахор ШАМИЕВА
Бекзод ХОДЖАЕВ
Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Гулрухсор ЭРТАШЕВА

Шўлкемлестириўшилер:

**Қарақалпақстан Республикасы
Халық билимлендириў
Министрлиги, ӨЗПИИИ
Қарақалпақстан филиалы**

Ўзбекстан Республикасы

**Министрлер Кабинети
жанындағы Жоқарғы
Аттестация Комиссиясы
Президиумының 25.10.2007
жыл (№138) қарары менен
дизимге алынды**

**Қарақалпақстан Баспа сөз хэм
хабар агентлиги тәрәпинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге
алынды №01-044-санлы гуўалық
берилген.**

**Мәнзил: Нөкис қаласы,
Ерназар Алакөз көшеси №54
Тел.: 224-23-00**

**e-mail: uzniipnkkf@umail.uz,
mugallim-pednauk@umail.uz
www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz**

Журналға келген мақалаларға жуўан қайтарылмайды, журналда жарияланған мақалалардан алынған үзиндилер «Мугаллим ҳәм ўзликсиз билимлендириў» журналынан алынды, деп көрсетилиўи шәрт. Журналға 5-6 бет көлеминдеги материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шрифтинде электрон версиясы менен бирге қабыл етиледи. Мақалада келтирилген мағлўматларға автор жуўапкер.

МАЗМУНЫ

ТИЛ ҲАМ ӘДЭБИЯТ

Mambetov Q. Lirikalıq poema	4
Jolmbetova Sh. G. Dáwletovaniń poeziyasınıń leksikalıq-cemantikalıq ózgesheliklerileri	10
Тошпулатова Д. Улугбек ҳамдам насрида муаллиф дунёкараши ифодасининг поэтик талқини	15
Абдуллаев А.А. “Бобурнома”да тошкент вилояти топонимлари ҳақидаги маълумотлар	18
Seytova D.U., Jumabayeva A.B. Tleybayeva G.M. The basic ways of forming words in english language	22
Sarsenbaeva Z. Factors in improving linguocultural competence	26

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Ярматов Р.Б., Ахмедова М.Х. Замонавий педагогик технологиялар асосида дарслар самарадорлигини ошириш	30
Қодирова Ф.У. Таълим кластери шароитида инклюзив таълим самарадорлигини ошириш	36
Ботирова Ш.И. Педагогик таълим инновацион кластери таълимда ижтимоий шериклик таъминлади	40
Mirzaraxmonova Sh. M. Talabalar kasbiy shakllanishida shaxs yo‘nalganlik motivlarini ahamiyati	43
Safo Matjon Ta’lim bosqichlarida kitobxonlik va mutolaa madaniyatini shakllantirish	45
Тожибоева Г.Р., Бекирова Э. Общие педагогические компетенции учителя начальных классов	49
Матназарова К.О. Талабаларининг касбий-амалий кўникмаларини шакллантириш жараёнлари	54
Байжанов Т.Ж. Педагогические системы компетентного подхода преподавания туркменского языка в Каракалпакстане	60
Бабашев Ф.А. Медиаобразование – неотъемлемая часть непрерывного образования	63
Турымбетова З.Ю. Тенденции развития высшего образования	68
Урозбоев Н.У. Развитие ответственности и инициативы будущего учителя в условиях обучения в ВУЗе	72
Турымбетова З.Ю. Сравнительная характеристика систем образования США, Германии и Японии	75
Дошняязов Ж.К. Принципы и формы традиционной культуры каракалпаков в контексте трудового воспитания	79

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲАМ РУЎХИЙЛИҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИЙҲ, ФИЛОСОФИЯ

Kosbergenov B. Demokratiya hám qádrayat	84
Nizomov A., Mahmudova Ch.I. Mahmud Koshg‘ariyning “Devonu lug‘atit turk” asari haqida	87
Ахмаджонов Д.Б. Бағрикентлик сиёсати ва ахборот хуружи	92

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Asqarov M.A., Gubenova T. Matematikani o'qitishda informatsiyaliq texnologiyalarini elementlari	96
Қасымов С. Математика сабагини машқалалы оқытыўда кейс методинан анық интеграллар есабын шешиўте қолланыў методикасы	100
Bisenbaev I.Q. Tálimge xabar texnologiyalarin engiziwdiń áhmiyeti hám nátiyjeleri	104
Rashidov S.G'. Uzlusiz spektrda sanoqli xos qiymatlari bo'lgan massali Dirak operatorini qurish	108
Исроилова Л.С. Умумий ўрта таълим мактаби ўқувчиларининг “Информатика ва ахборот технологиялари” фанидан компетенцияларини шакллантириш муаммолари	117
Султанов Т.М. Бошланғич математика курси назарияси фанини ўқитишда ал-хоразмий ижодидан фойдаланиш	121
Toxirov F.J. Oliy ta'lim muassasalari talabalarining dasturlashga oid algoritmik fikrlashini rivojlantirish muammolari	124
Орынбетов Н., Султанбаев Қ. Умумқасбий фанлар бўйича электрон таълим ресурслари базасини яратиш ва уларнинг масофадан фойдаланиш методикаси	127
Orinbetov N. Umumkasbiy fanlarni o'qitishda talabalarning mustaqil fikrlashlarini shakllantirish	132
Сапарова А.А. Исторические и теоретические аспекты проблемы изучения интеграла в общеобразовательной школе	138

БАСЛАҲЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӘРБИЯ

Karimova A.M., Xakimova M.O'. Maktabgacha yoshdagi bolalarni atrof-olam bilan tanishtirishda didaktik o'yinlardan foydalanish	141
Ғанибаева Б. Ш., Мамбеталиев Қ. А. Бастауыш сынып өзбек және қазақ тіліндегі ана тілі оқулықтарының салыстырмалы сипаты	143
G'ulomova X. Boshlang'ich sinf o'qish darslarida asar tahlili vositasida o'quvchilarning kitobxonlik ko'nikmalarini shakllantirish	148
Жабборов О.М. “Бошланғич таълимда “тарбия” фанини ўқитиш методикаси” ўқув фанининг асослари	152

ФИЗИКАЛЫҚ ТӘРБИЯ ҲАМ СПОРТ

Abdulaxatov A.R. Kurashchilar musobaqa faoliyatida hujum, himoya, qarshi hujum va ogohlantirishlar	156
---	-----

sinonimlar basqa leksikalıq birliklerden atap kórsetilgen ózgeshelikleri menen ajıralıp, onıń usı múmkınshılıklari olardıń kórkem shıǵarmalar tilinde ónimli jumsalıwına alıp keledi. Sonıń ushın da, olar kórkem ádebiyat stiline kórkem shıǵarma tiliniń eń áhmiyetli leksikalıq quralı sıpatında xızmet atqaradı. Sinonimlar shıǵarma tiliniń obrazlılıǵın, baylıǵın, tásirliǵin payda etip turadı hám usı arqalı bir sózdi qayta-qayta tákirarlap qollanbay, úlken sóz baylıǵınıń shıǵarma tilinde ónimli jumsalatıwının kóriwge boladı.

Ádebiyatlar:

1. Абдиназимов Ш. Бердақ шыǵармаларының тили. –Ташкент: 2006.-262 б.
2. Айназарова Г. Қарақалпақ тилинде теңлес еки компонентли фразеологизмлер (Оқыў –методикалық қолланба). -Нөкис: 2005. -118 б.
3. Berdimuratov. E. ebiy tildin funksional'lıq stil'leriniń rawajlanıwı menen qaraqalpaq tiliniń leksikasınıń rawajlanıwı. Nókis, 1973 j.
4. Абдиназимов Ш. Бердақ хәм қарақалпақ жазба әдебий тили. -Нөкис: Билим, 1997. -21 б.
5. А.Бекбергенов. Қарақалпақ тилинің стилистикасы. Нөкис, 1990 ж.
6. Қличев І. Ўзбек тилининг амалий стилистикасы, Тошкент, 1992.
7. Баскаков Н. А. Состав лексик қарақалпақского языка и структура слова. ИСГТЯ. Ч. IV. Лексика. –Москва: 1962. –С. 69
8. Баскаков Н.А. Каракалпакский язык. Материалы по диалектологии. - М.: АН СССР, 1951. Т. 1. – 398 с.

РЕЗЮМЕ

Мазкур мақолада шоира Г.Давлетова поэзиясининг лексик ва семантик хусусиятлари ҳартомонлама таҳлил қилинган

РЕЗЮМЕ

В статье дан комплексный анализ лексико-семантических особенностей поэзии поэта Г. Давлетовой.

SUMMARY

The article provides a comprehensive analysis of the lexical and semantic features of the poetry of the poet G. Davletova.

УЛУҒБЕК ҲАМДАМ НАСРИДА МУАЛЛИФ ДУНЁҚАРАШИ ИФОДАСИНИНГ ПОЭТИК ТАЛҚИНИ

Тошпулатова Д.

Чирчиқ давлат педагогика институти мустақил тадқиқотчиси

Таянч сўзлар: муаллиф, онг, туйғу, мантик, фалсафа, образ, характер, тасвир, сюжет, композиция.

Ключевые слова: автор, разум, эмоция, логика, философия, образ, характер, образ, сюжет, композиция.

Key words: author, mind, emotion, logic, philosophy, image, character, image, plot, composition.

Муаллиф бадий асар ёзarkan, унинг изланишлари ҳосиласи поэтик тафаккурнинг ривожига қўшган сайъ-ҳаракатлари, олам ва одамга муносабатида янада барқарорлашади. Аввало, ижодий ниятнинг бадий такомил вақт ўтиши билан ўсиб боради. Инсон онги таҳлилига бағишланган асарлар жаҳон адабиётида алоҳида муҳокамага тортилганига уч асрдан ошди. Бу жараён теран бадий инъикос топши XIX асрдаги каби кенг кўламга эга бўлганича йўқ. Бу адабий формулани ўзбек насрида қай даражада акс этишини У.Ҳамдам ва И.Султон асарлари негизда аниқлаштириш саволларга жавоб топишдан иборат эканлиги аёнлашади. Таниқли рус олими В.В.Виноградов таъбирича, муаллиф образи моҳиятида унинг мавзуга бўлган муно-

сабагида қабариб кўринади. Адабиётшунос А.И.Есин бу атамани хийла кенгайтириб “муаллиф позицияси”, “муаллиф баҳоси”, “муаллиф идеали” сингари атамалар билан номлаб, ҳар бир асар таҳлилида буларни четлаб ўтиш ишончни оқламаслигини далолатлайди. У.Ҳамдам ва И.Султоннинг онг ва туйғуда акс этаётган воқеликни коришиқ ҳолда ифодалаши манераси янгиланаётган бадиий тафаккурда акс этиш жараёнини бир-бирига ўхшамаган ҳолда тасаввур қилиш мумкин. У.Ҳамдам нарсиди “муаллиф онги”, “муаллиф идеали”, “муаллиф дунёкараши”, “муаллиф позицияси”, “муаллиф образи”нинг турли шохобчалари ҳикоядан – қиссага, қиссадан – романга – романдан эссега қараб ўрин алмашилиб туради. Яъни “Ёлғизлик” асари ҳақида сўз юритган У.Норматов: “Ёлғизлик” У.Ҳамдамнинг кейинги асарларида турли хил жанрда акс этишига хамиртуруш вазифасини ўтайди деган ибратли мулоҳазалари бугун ўз исботини топмоқда. Л.С.Выготский, В.Самохин, А. Асмоилов, П.И. Иванов, М.Е. Зуфарова, Умберто Эко, Ян Парондовский, А. Ковалев каби олим ва файласуфларнинг илмий-назарий, адабий қарашларида муаллиф шахси ҳақида изланишлар олиб борилган. Ғарб фалсафасининг моҳиятида ШАХСнинг ривожланиши кўпинча ижтимоий муҳит билан боғлиқ ҳолда намоён бўлади. Шарқда эса ижтимоий муҳит суврати ШАХС камолотининг асоси эмаслиги, балки унда бир вақтнинг ўзиди МАЪНАВИЙ комиллик ҳам уйғун бўлишини қатор мумтоз шоирларимиз ҳаққоний ифодалаб берганлар. Истиклол йилларида адабиётшуносликда фрейдизм таъсирида инсон онги ва шуурида кечаётган воқеликни – ёзувчи-ижодкор онги ва дунёкараши билан боғлиқ жараён сифатида талқин қилиш амалиёти кучайди. Жумладан, Фрейд таълимоти ўзбек нарсиди талқин методологиясининг янгиланишига замин яратди. Муаллиф онги ва шуурида кечаётган “тартибсиз воқелик”ни яхлит композицияда акс эттириш жараёни ижодий концепция билан боғлиқ тарзда “кашф” қилинмоқда. Машҳур психонализ Эрих Фромм: “Онг бу – биз ташқи дунё билан қилаётган муомаламиз, ҳаракатларимиз билан боғлиқ бўлган миямиз фаолиятидир. Онгости – ташқи дунё билан алоқамиз тўхтаганда “ишлайдиган”, ўзимизни англашга қаратилган миямиз фаолиятидир, бинобарин, унинг хусусияти эғаллаб турган ҳолатимизга боғлиқ. Ҳақиқатдан ҳам, Эрих Фроммнинг “онг ости” ибораси фрейдизм таълимотининг бир шакли ҳолос. Шахсининг ташқи дунё билан очик ёки ёпиқ мулоқоти, ҳаракатларимиз билан узвий боғлиқ тарзда кечиши, кундузги кўрган воқелик реал олам – онг остига, уйқудаги фаолиятга таъсир кўрсатади. Ички ҳолатимизнинг турли кўринишлари онг остида йиғила боради. Шахс билиб-билмаган ҳолда ҳис, туйғу, кечинмани “вақти келган пайтда” қозоғга туширадиладир.

Онг остида кечаётган жараён фаоллашувида моддий-биологик эҳтиёжнинг ўрни янада ошиб боради. Инсон онг ости истаклари, эҳтиёжлари тўйинмагунича ҳаракатдан тўхтамайди. Изланиш, ўрганиш, англаш, синтезлаш, тасаввур, тафаккур юритиш натижасиди мукаммаллашиб боради. Бу эса, ўз навбатида, ижодкорда “ёзиш майлини кучайишига олиб келади” (Н.Эшонкул). У.Ҳамдам “Ёлғизлик” қиссасиди ҳам дўст, ҳам қаҳрамон, ҳам образ, ҳам мукаммаллиқни соғинган комил инсон сифатида ҳаёт иқир-чиқирларидан – олий мезонларгача таҳлил призмасидан ўтказади. Ўқувчи қаҳрамоннинг алғов-далғов ўй-кечинмаларини фаол қабул қилиши мумкин эмас. Негаки, ундаги сочилиб кетган онг остида содир бўлиши мумкин бўлган турфа воқелик завқ ва шавқ бермайди. “Япониянинг аллақайси оролида йил ўн икки ой вулқон отилиб, ер қимирлаб туради, деб эшитганман. Улғубек “Ёлғизлик” асарида инсон қалбининг ана шундай ҳамишалиқ безовта, таҳликали қисмини тасвирлашга уринган. У ўз мақсадига эришиш учун ҳикоя ё қисса ёзишнинг маълум ва машҳур анъаналарини қурбон қилиб юборган. Инсон қалби ҳақида росттўйлик билан гапи-

ришга шу қадар уринганки, ҳатто ёзганлари одатдаги бадиий асарга ўхшамай қолган. Тил – одамнинг оғзидаги ортиғи, деймиз. Тил одамага ўз фикрини яшириш учун ато этилганлигини кўпчилигимиз биламиз. Мен шунки сездимки, Улуғбек асари давомида тилнинг ҳақиқатни яшира оладиган жиҳати – мантиқни парчалашга уринган. Мантиқ тамом бўлган жойдан инсон қалбига илк қадам ташлаймиз, дейди олмон файласуфи. Бинобарин, У.Ҳамдам мантиқни парчалаб, онг остида йиғилган – изтироб, айрилиқ, фожеа, инсон мукаммалиги, Яратгани танишига қадар бўлган турли-туман йўллари “шаклий тартибсиз” бир йўсинда битган. Мантиқ ёзувчи онги остида шаклланаётган катта фалсафа, ҳаётни англаш зинапоялари, Ҳақ ва Ботил йўллари ажратиб турувчи концепция тарзида намоён бўлади. У.Ҳамдамнинг “Ёлғизлик” кассасида муаллиф онгида куртак ёзган жамият тартиботлари билан сира чиқиша олмаган қаҳрамон ўй-кечинмаларини пайкаш қийин эмас. Чунончи, адиб инсон фожеалари қаршисида томошага ўч оломон кайфиятини ҳам “қистириб ўтади”. Айниқса, унинг наздида оломон томошага ўч, асл мақсадларининг “нима эканлигини билишга қизикмаган” гуруҳ вакилларида яна қандай синоат қутиш мумкин деган фалсафий хулосага келади. Жумладан:

“Вужудим жимирлар, борлиғим эрир... Мен бахтли эмасман, мен бахтнинг ўзиман! Мен ҳеч кимга ва ҳеч нарсага муҳтож эмасман. Чунки мен мен эмас, балки кўнглим мендир шу асно. Моддий тузоқларини бирма-бир парчалаб бораман, боравераман... Ниҳоят, рўбарўмда баҳайбат кенглик пайдо бўлади. Афсуски, мен унинг тилини тушунмайман. Унинг бўшлиққа, бўм-бўш дунёга айланиб қолишидан кўрқаман. Қўлингни берсанг-чи, Худо!..”

Адиб Яратганга илтижо қилишида одатий ҳолатдан бошқа бир инсонга айлана боради. Ориф зотларгина дунё молу ҳавасига қўл силтайди. Унинг қаҳрамони ўта кучли ва ҳар қандай вазиятда ўзлгидан кечмайди. Маънавий дунёсида рўй бераётган ўсиш-ўзгаришлар замирида “мен”га қарата тузалишга йўл кўрсатади. Жисм – унинг учун бир восита ҳолос! Асл маъно ва мақсад сари одимлаётган қаҳрамон руҳиятидаги ўзгаришлар Биру Бор – Аллоҳга илтижо янглинг намоён бўлиши айна ҳақиқатдир. Адибнинг ушбу кассасининг ёзилиш даврига эътибор берайлик: йигирма олти ёшлардаги инсон фикрлаши, ёши қирқдан ошган ва ҳаётнинг пасту-баландини татиган, турмуш қийинчиликларини бошидан ўтказган бир мусофир, дарбадар, дарвеш сифатидаги персонажни кўз ўнгимизга келтирамиз. Қаҳрамоннинг ички, ботиний эҳтиёжи нима? Бу саволга ўз-ўзи билан тинимсиз курашувида, жамият “чизиб берган қоидалар”дан юрмаслиқда, бир марталик берилган умрни бахтли ва саодатли кечиришида, насиб қилган ризқдан тўла-тўқис фойдаланишида қабашиб кўринади. Ж.Жойс, А.Камю, Ф.Кафка сингари адиблар қарийб саксон йил илгари бошидан кечирган тақдир синовлари У.Ҳамдам дунёсида миллий замин руҳида, румиёна фалсафа негизида қайта қад ростлайди. Натижада адиб қаҳрамонига ҳаддан зиёд кўп “юк юклайди”.

Ёзувчи бирин-кетин эълон қилган асарларини адабий танқидчилар, ҳаваскор илм соҳиблари “ахлоқсизликда айблаб чиққанлар”(А.Саидов), уларнинг бир ёклама адабий қарашлари бутунги дунё етиб келган манзилни англаб билмаганида бўлиши ҳам мумкин. Адиб ўзининг бой фалсафий-психологик оламига олиб кирмокчи бўлган воқелик асида ҳар бир шахс тақдирида қайсидир маънода бўлиб ўтувчи воқеликнинг ўзгинасидир. Шу маънода, Америка адиби Э.Хемингуэй ҳақидаги рус олими С.Денисова фикрлари мақсадга мувофиқдир: “Агар адиб ёзаётган нарсаларидан жуда яхши хабардор бўлса, бирилганларининг кўпини матндан тушириб қолдириши мумкин ва у агар ҳаққоний воқеаларни тасвирлаётган бўлса, ўқувчи бу тушириб қолдирилган

тафсилотларни ёзувчи қаламга олганлигидан ҳам кучли ҳис этади. Айсберг сузиб юришининг улуғворлиги шундан иборатки, унинг факат саккиздан бир қисми сув юзасида қад ростлаб туради”. Бинобарин, “Айсберг қондаси” бадий ижоднинг турли жанрларида кузатилади.

Хулоса шуки, У.Ҳамдам кўпинча кўп нуқталар билан иш кўради. Адибнинг бирон фикрни баён қилиб келаётган, бошқа бир янги воқеани ҳикоя қилиши, қаҳрамоннинг чигал тақдирининг ҳар куни ҳар хил равишда содир бўладиган кайфиятининг “марказий белгиси” деб баҳолаш лозим. Кўп нуқталар моҳиятида сизу бизга айтмоқчи бўлган “муҳим гапи”ни англаш мураккаблик туғдирмайди. С.Денисова ҳам бадий ижод психологиясида рўй берадиган асл ҳолатни шу йўсинда баҳолаши тўғри.

Адабиётлар:

1. Есин И.А. Принципы и приемы анализа литературного произведения: учеб.пособие.— М., 2000. — С. 167.
2. Норматов У. Ижод сеҳри. —Т: “Шарк”. 2007. —Б.235.
3. Алимасов В. Фалсафа ёхуд фикрлаш санъати. — Тошкент: Noshir, 2008. — Б. 25;
4. Жўраев Т. Онг оқими модерн. — Фарғона: фарғона.ф 2009. — Б. 204; Холбеков М. XX аср модерн адабиёти манзаралари. — Тошкент: Mumtoz so'z, 2014. — Б. 388;
5. Йўлдошев Қ. Ёниқ сўз. — Тошкент: Янги аср авлоди, 2006. — Б. 546 ;
6. Жўракулов У. Худудсиз жила. — Тошкент: Фан, 2006. — Б. 204;
7. Куронов Д. Завқимдан бир шингил. —Т: “Akademnashr”, 2015. —Б.56.
8. Эрих Фромм. Инсон қалби. —Т: “Ўзбекистон”. 2016. —Б.63.
9. Денисова Т. Секрет “айсберга: О художественной особенности прозы Э.Хемингэя // Литературная учёба, 1980, № 5.

РЕЗЮМЕ

Ушбу мақолада янги наср бадий тақомилида ўзига хос ўрин эгаллаган истеъдодли ёзувчи Улуғбек Ҳамдам ижоди мисолида сўз юритилади. Онг ва туйғу нисбати, муаллиф образи ва дунёкараши асарда акс этиш тизимлари атрофлича ўрганилди. Айниқса, ижодий ниятнинг бадий бутунлигини таъминловчи қатор назарий-илмий омиллар тадқиқ қилинди.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматривается творчество Улугбека Хамдама, талантливого писателя, занимающего особое место в художественном развитии новой прозы. Детально изучены соотношение сознания и эмоции, авторский образ и мировоззрение, системы отражения в спектакле. В частности, изучен ряд теоретических и научных факторов, обеспечивающих художественную целостность творческого замысла.

SUMMARY

The article examines the work of Ulugbek Hamdam, a talented writer who occupies a special place in the artistic development of new prose. The relationship between consciousness and emotion, the author's image and worldview, and the systems of reflection in the play have been studied in detail. In particular, a number of theoretical and scientific factors have been studied that ensure the artistic integrity of the creative concept.

“БОБУРНОМА”ДА ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ТОПОНИМЛАРИ ҲАҚИДАГИ МАЪЛУМОТЛАР

Абдуллаев А.А.

Тошкент вилояти Чирчиқ давлат педагогика институти таянч докторанти

Таянч сўзлар: “Бобурнома”, “Вақоъ”, Тошканд, Оҳангарон, Бўка, Пискент.

Ключевые слова: “Бабураме”, “Вакоъ”, Ташканд, Ахангаран, Бука, Пискент.

Key words: “Boburnoma”, “Vaқoe”, Toshkand, Ahangaron, Boka, Piskent.

Ҳар бир халқнинг давлатчилик тарихида унинг ижтимоий-социал феномени, маданий-миллий қиёфасини аниқ белгилловчи улуғ шохлари, саркарда ва давлат арбоблари, буюк олимлари, йирик адиб ва шоирлари бўлади. Инсониятнинг аба-